

tuhlit issinot fawa pagasta semneekeem, fa no luhgumeem, kas leelâ skaitâ gubernatora fungam top eefneegti, dehl nomalkas terminau pa-ildsinafschanas paradeem, kas sakrahjufshees kahrtigôs nodoklôs un semes yirkchanas lihgumôs, tilfchot eewehroti, pehz Wisaugstaki 3. Ap- rili 1889. gadâ apstiprinata walsts-padomes nolehmuma, tikai tahdi, kureem buhs peelikti weetigo aprinka preekschneeku apleezinajumi, fa luhgumam teescham ihpaschi wehrâ leekams eemeels; pee tam teek pee- kordinats, fa luhgumi bes tahda apleezinajuma tilfchot atstahti ne-eeweh- roti un paradi no polizejas bes kawefchanahs peedsihti. „B. B.“

Varas darbi. Winu un aisswinu nedēl' us Rīgas - Jelgavas schofējas tika pahris waras darbu isdariti un zeta brauzejem nauda atnemta. Pirmais usbrukums notizis aiz Jelgavas, Oholmujschas mešchā, un otrais fchaipus Rīgas, Rīgas meschōs. Zeta brauzejem eewehlams, us zeta arweenu, zaun mescheem brauzot, wairakeem falafitees kopā. Jo labaki ir, brihtinu usgaidit, nekā weenam pa nedrofchahm weetahm braukt. Qaba lecta ir, arweenu buht modrigam; jo slepenee gluhnetaji nekad nenahk faulkdamī. — n.s.

No Krona Behrsmuischas. Pirmdeen, 6. Augustā, ap pultsten Seem wakarā, muhs apmekleja bahrgs pehrkona leetus un krufas negaifs, kurſch, kahdas 2 lihds 3 werstes platumā eedams, jo stipri kai-teja treknajeem labibas laukeem. Dascham faimneekam krusa nomaitajusi us 20 lihds 24 graudeem no-auguscho wasareju us 8 lihds 10 graudeem. Krufas graudi weetahm bija $\frac{3}{4}$ lihds 1 lubikzelli leeli, weetahm gan masaki, bet toteef' stiprakā daudsumā, tā ka wehl pat otru rihtu fehtmalōs un paspahrnēs bija beesa krufas graudu fahrta manama. Treschdeen, buhdams zelā us Dobeli, redseju, ka krusa jo bahrgi peemelekļujiši Krona Behrsmuischas Glahsneku, Sihpales Budu, Meiju un Anschkenu laukus. Scheit meeshi un ausas galigi fabluketi un fa-lausti, lini semē fasisti, firneem pahlstes isdaufitas, graudi fakapati, feh-klas ahbolinsch pa dakai stipri apkaitets, kokeem lapas un masi sariņi, meteenam lihdsfigi, semē nokapati. Tā tad dascham labam semkopim bagatas pļaujas preeki jo kreetni paknapinati.

No Greenwaldes. (Gesuhtits). Wispahrigi sakot, wifâs mals muhsu mihkajâ Baltijâ leeliski peenehmusees salumu fwehtku fwi-neschana, jeb iseschana salumôs. Ari fcheijenes sawstarpigâ uguns-apdroschinaschanas beedriba isrihkoja 24. Junijâ un 5. Augustâ salumu fwehtkus Baloschu mahju jaukajâ preedajâ. Bahr to, kâ fchee fwehtki isdewusches, negribu neka fazit, bet gan norahdit us vaschu fwehtku weetu, jauko preedaju, ka tas atrodahs kapsehtas, kâ ari frogâ tuwumâ. Newaru faprast, kalab gan tur jarihko salumu fwehtki? Kalab jatrauzè aifgahjuscho faldâ dufa, kas teem pehz nahwes wehl atleekahs? Waj tamdeht, lai ari muhsu fentehwi, kas kapenêz atdufahs un fawâ laikâ schahdus fwehtkus nepasina, dabutu lihdsâ ispreezatees? Kâ sader schahdi fwehtki ar kapsehtu? — Kas ir tas zilweks? — Kâ sahle, kas schodeen salo un rihtâ top krahnî eemesta. Un — to-meht tam wifam kâ par spihti fwehtâ, klufâ nahts meerâ, kapsehtas tuwumâ, top deets, spehlets un wifadi trofschnots! Waj ne-at-rodahs pagastâ wehl deewsgan tahdu, un warbuht wehl jaukaku preedaju, kur waretu isrihko salumus? Un ja ari nebuhtu, tad jau waretu iseet us kaiminx pagasteem, bet ne kâ aifkahrt fwehtahs juschanas pret miruschajeem. Zereju, ka mani wahrdi nepaliks ne-eewehtroti, un ka nahlamibâ wairs netiks aifgahjuscho faldâ dufa trauzeta zaur tauru skurahm, pkaulschkinaschanahm u. t. t. Ja, isgahjuschâ gadâ pat musika, marschu spehledama, nonahza no deijs weetas, zauri jaukajeem goda-wahrteem, it tuwu pee kapsehtas.

No Zehkabsichtates. 18. Junijā noturetā pilfehtas weetneeku sehdē, kā „Kurs. Gub. Awijs” fino, tikuschi eewehleti par pilfehtas waldes lozelkem: Saleskis, Kanapeis, Kratings, Abrams, Notkins un Lipmanns; par pilfehtas galwas weetneeku tizis eewehlets pilfehtas waldes lozellsis Antons Saleskis.

Ilukses aprinka preefchueekam par jaunako palihgu 2. novembrā eezelts Kursemes gubernas valdes darbwedis, gubernas sekretārs Pehteris Moisejewš.

vehi fobsahm un andomeins virmg ia labi. moi mons vibrs ori ma-

weena — Apſchupes Chrselu frogs — nodega. Uguns isplatijahs breef-
migi ahtri. No glahbschanas nebija ko domat. Krodſeneekam ſadedſa
wifa manta un lopi. Tapeemin, ka ari pehra pehikons eſpehra Chrselu frogs rijā, ta ka ta lihds pamatam nodedſa. „B. B.“

Wehl no Apſchupes. Apſchupes knabju mahjās fibins, pa ſkursteni nahkdams, fadragajis logus un peepildijis iſtabu ar fehra duhmeem. Gedſhwotaji, no leelahm bailehm pahnemti, eefahkumā gan domajuschi, ka nu jau iſtaba deg, bet pehz pamanijuschi, ka bijis aufſte ſpehreens.

Tukumā, kā „Kurs. Gub. Awise“ sino, 29. Julijā apzeitinati trihs sweschi Schihdi ar selta ūmilkshu prōweshm un rihkeem; wini paschi atsimusches, kā gribējuschi peekrahpt baronu Delfenu ar 40 tuhfst. rubleem.

No Tukuma aprinka. Pahr wareno uhdens gahseenu 29.

Julijā dabonam wehl fchahdu drusku nožebosfchos rafstu: „Strauja, strauja upe tek, newareju pahri kluht!“ Schee tautas dseesminas wahrdi schim brihscham gan ne us weenu wairak newar sihmetees, nekā us Tukuma turumā dsibwojoscheem lautineem, kuri 29. Julijā, zaur bresmigu leetu peemelleti, bija pavisam, tā faktot, no zitas pasaules atschirksti un ori wehl schim brihscham kad to rafstu proti 3. Augusē.

Julijā dabonam wehl fchahdu drusku nosebojušchos rakstu: „Strauja, strauja upe tek, newareju pahri kluht!“ Schee tautas dseesminas wahrdi schim brihscham gan ne us weenu wairak newar fihmetees, nekā us Tukuma tuvumā dsihwojoscheem kautineem, kuri 29. Julijā, zaur bresmigu leetu peemekleti, bija pavisam, tā faktot, no zitas pasaules atschķirti, un ari wehl schim brihscham, kad to rakstu, proti 3. Augustā, tie mehls nemar nekur labi kluht ni wreckschu, jo tilsti vahr mehls mehls

naaw fataafiti. Kahjeneeki un tulfschā brauzeji war nahkt pee mehrka, bet wesumneeks lai zetā nemas nerahdahs. Domaju, fa „Latv. Uwi-
schu“ lasitajeem buhs pa prahtam, ta pastahstu pahr fcho reti redseto at-
gadijumu, kuru pats peedfishwoju, tuwakas finas. — Tukuma aptu-
weene bija us leetu fagatarwoju fees, jo ari wina tiz teikai pahr septi-
neem brahleem, bet tahdu leetu, kahds festdeen, 29. Julijā, no seemelu
wakareem nahldams, gahsahs us Tukumu, Tukuma apkahrtni, ta ne-esot
fawu muhshu peeredsejuſti. Gepreekscheja krahfschana sinoja, fa lihds
ar leetu nahk ari kruſa. Ap pulksten 7eem wakara leetus kopā ar kruſu
fahla breefmigi dotees semē. Leetu pawadija stiprs pehrlons, kusch
mairol meitāz esfuhra prati Šentenā 2. rois un Dēriecamē manrai

wairak weetās eespehra, proti Sentenē 2 reis un Dsirezemā weenreis. Krusa atkal daudseem nopoštija wifu labibu. Tukumu pašchu krusa nekehra, un tāpat ari to gabalu no Tukuma lihds Kemerehm, bet tē to teefu leetus gahsahs tik neschehligi, ka azumirkli wisi strautini pahrwehrtahs par leelahm upehm un poštija wifu, kas ween gadijahs zelā. Pee tam, leetum gahshot, bija eestohjuſees tumſcha naikts un laudis ne buht nedrihksjeja rāhditees ahrā, sawu ihpaſchumu glahbt. Otrā rihtā, apgabalu apluhkojot, parahdijahz bresmigs ſkats: wifaš malas bija iſſkalotas, leelzeli neskaitamās weetās iſrauti, plawas peefehrſtas ar ſmilti, granti un akmenem, kustoni weetu weetahm noslihkuſchi. Pee tam no upmaleem bija aifneſti un aifſkaloti wifadi fainmeezibās peedrumi: rati, grahbekli, wannas un toweri (weenam fainmeeckam pat ar wifu weſchu). Seens, kas plawas bija atradees wahlōs waj tupās, otrā rihtā nemas wairs nebija redſams, bet lihds ar zitahm leetahm aifgahjis „garo zelu“. Redſeju pats, ka no weenas plawas ween bija aifneſti wairak neka ſimts wesumu feena. Ari ekas pluhdi nebija taupi-juſchi. Wiſleelakā ſlahde pee tam jazeefch Zehrkſtes melderim S. lgam; jo tam ſudmalas tā no-ahrditas, ka tik ſkurstenis atlizis. Ari no man-tas naw nekas glahbts. Drusku labaks liktenis bijis Jaunmolū un Smahrdes uhdens ſudmalahm, bet ari tahs dauds zeetufchās. Smahrdes uhdens ſudmalahm uhdens ſalaufis ſirgu ſtalli, pee lam aifſkaloti 4 ſirgi projam. Weenu dabuja otrā rihtā dſihwu, ziti bija noslihkuſchi. Ari Zehrkſte weenam fainmeeckam noslihziſ ſirgs, un naw tas nemaf

brīnumis, jo daudseem uhdens laidaros bija žakahpis lihds wehrbat-
keem, tā ka ūrgus un zitus lopus tik knapi dabuja israut. Lai lai-
taji waretu noſkahrst, zik uhdens ahtri zehlees, tad peewedischu felokcho
faktu. Slokenbekas S. krodseneeks, redsedams pluhdus tuwojotees,
ſkrehjis aploka pehz ſawa ūrga. Kad ūrgu ſafneedsis, tad uhdens bi-
jis lihds zeleem, bet kamehr to atpinis, uhdens ſneedeſees jau lihds fruh-
tim. — Ari lauki weetu weetahm maitati, bet tomehr ta ſlahde pee-
zeefchama (iſkemot tahs weetas, kur leetu pawadija kruſa), jo pa lee-
tus laiku nebija wehja. — Tukuma dſelſszela beedribai leetus padarijis
dauds ſlahdes. Dſelſszela dambis pahrrauts trijas weetas un bes-
tam wintā zaurumi weetu weetahm eetaiſti. Israutiā dambja deh,

ruhza fà trons pa stropu. „Schè, wihrix, es tewim atnefu trauku, lai tu wairs nefad sawu pihpi us falatu grahdahm netihri!“ es laip-naki faziju. Winsch pagreesahs, fà netizedams, bet eraudsijis, mani preezigu efam, sahka ari pats smeeetes. Winsch ari kaunejahs pahr sawahm behrnischlahm eeteepahm, un mehs pilnigi, mihki islibgahm. No ta laika es zenschos farvaldit sawu mehli, un kad ari kahdu reis eekarstu, tad tomehr nefad to neparahdu asðs wahrdøs pret sawu wihru, ne ari pret ziteem.“

Drupas un druskas.

Jauns atradums.

Rahds jauns un labi skolots semkopis stahstija, ka winsch aislees-dsis fawem plahwejeem iskaptis strihket, jo zaur to dauds laika nola-wejot, un bes strihleschanas darbs efot labaki sezees. Es, to dsirde-dams, pawehlesu fawem plahwejeem, iskaptis no kahita atnemt un tad plaut, — un redsi, maneem plahwejeem sezabs wehl labaki. i. 8.

Rudens.

1.
Rudenis nu wiseem ſmaida,
Wifus dara preeziguß;
Es weens pats pee ſawa galda
Sehschu, domas nogrimis.
2.

Peesaritis

© 1996 by John Wiley & Sons, Inc.

Ioku mihklaš ušminejums.
(Stat. 30. nummura.)
Mas ir wairak nekā nekā s.

wilzeeni negahja starp Smahrdi un Tukumu, sahkot no 29. Julija lihds 2. Agustam. Tagad wilzeeni eet kahrtigi, bet ne tahtu no Smahrdes pasascheereem jahapj no weena wilzeena ahrā un jadodahs kahjahm pahr ustaifito notes tiltu us otru wilzeenu, jo schē dsesszela dambis nebuhs tik ahtri fataifams. Gan pee dsesszela strahdā simteem zilwelku, bet tomehr wehl aisees nedelas, komehr to spehs fataifit. Tā schini israhwumā ween waijagot eedsiht 800 wagonu grants. Israhwuma gaxums ir 70 asu. Dsesszela beedribai saudejums efot ap 10 tubkst. rublu leels. Lai Deews pasarg' no tik bresmiga uhdena! — „Latv. Awises“ ne sen sinoja, ka Pundurmuischā kahds behrns no fibina aisaemis, bet ka ahrīts zer, wina dīshwibu glahbt. Tagad waru sinot, ka zeribas nepeepildijahs, bet ka behrns nomiris un apglabats Smahrdes kapōs.

Alisputes Kreewu walodas mahzibas kursus, kas 15. Ju-
niij Fabrikhaan 1. Alispute tovits flesatz, no 22. Etzitriem tiec, an-

nija jaahzahs un 1. Auguusta tapis tlehgt, no 33 skolotajeem tiziis apmeklets. Blakus faweeem nopeetneem darbeem mahzibas finā kurja skolotaji, kā „Balt. Webstnesis“ stahsta, ari esot atslizinajuschi wehl laiku, 22. Julijā isrihlot laizigu konzertu, kas bijis stipri apmeklets no visadu skēķiru laudim un isdeweess ļoti kofchi. Skaidrais eenahkums esot nolemts Rīgas Latweeschi beedribai preeksh derigu grahmatu apgahdas hanas.

Vähr Ruzawnekeem un „etnografsko ekskursiju“ numurā raksta: Ar sinkahribu es lasiju „Baltijas Beihstnescha“ 161. numurā finojumu no Ruzawaš, kura ir mana dīmītene, bet iſlaſijs, ſmagi nospubtos, tamdeļ ka dīrdeju Ruzawnekuš wehl ſchinis laikos tīk veen-aldufigus eſam, ihpafchi preeſch tabdahm leetahm, pebz kurahm kates dauds-mas attihstīts zilwels genſchahs. Kahds J. lgs ſino minēta lapā vähr etnografsko ekskursiju ſeſciūmeem un wipas vanohkumeem Ruz-

paht etnograafskus etnologijas gefidzumem un winas panahkumeem kuzawā. Sinotajs faka, ka panahkumi wifā tamī apgabala bijuschi loti interesanti, bet ne wifai bagati, pee tam ari suhdsahs, ka wifas apgehrbu dolas bijuschos janopehrk par naudu, un wišpahrigi zelotaju fungus apgruhtinajusi ta apgabala lauschu weenaldsiba un ne-ustiziba pret ekskursijas noluhkeem. Blik manim finams, tad droſchi waru leeginat, ka Ruzawas apgabals pateeji warbuht weens no teem bagatakeem, kudos wehl no muhfu weztehwu eeraſchahm, leetahm un apgehrbeam kaš usglabajees. Es atminos daschus wetschus, kuri wehl pehdejā laikā walkaja tahdas drehbes, kahdas winu tehwi un warbuht weztehwu wakajuschi, ka peemehram: paltrakus, garus fwahrkus, bruschlakus, kahbatus u. t. j. pr. Ziti wiſi tahdas drehbes gan wairs newalka, bet daudseem winas karajahs klehtis, bes kahda mehrka, lihds pehdigi, no kodehm fabojatas, ja-ismet ahrā, jeb ari zitadi ja-ismihzina. Nesklitamu pulku feeweschu apgehrbu, kurus wairs newalka, atradihs wehl tagad Ruzaweeſchu puhru dibinā, ka peemehram: raibas mahrgines, filas un salas wadmalas bruschlakus, ar selta jeb fudraba trefehm noschuhlus, tahdas pat wadmalas, un ar trefehm, garus fwahrkus un lindrakus u. t. j. pr. No wifeem scheem apgehrbeam tikai pehdejos, t. i. filos jeb salos lindrakus, tagad wehl retahm Ruzawneezhem reds uswelket, bet tee ziti jau ſen no „modes“ isgahjuſchi. — Mihlee Ruzawneeki un Ruzawneezes, waj tad Tums bija schehl, fchahdus atlikuschus gabalus dahwat teem fungemei, kuri, laiku un puhsles netaupidami, zenschahs fawahkt un usglabat muhfu tautas weztehwu eeraſchahs un mantas; wehl pa-ees tikai kahdi gadini, tad neweenā klehti wairs ne-atradihs ne lupatinu no tahdeem wezeem apgehrbeam, un ta tad tee buhs iffuduschi no muhfu azim us wifeem laikeem. Gan loti schehl. — Warbuht kahds atfaulfees, fazidams: Kas tad te nu war ſinat un faprast tahdus etnograafskus un ekskursifikus fungus un winu noluhkus? Ja nu pateeji israhdahs, ka Ruzawneeki to wehl nefina un neſaprof, tad tas ir deewsgan behdigi un ne-isprotami, jo pahr mineto leetu jau neflaitamas reisas ir Latweeschu laikrafſids vahrrunats, tikai labi nefinu, waj wiſos, ihvaschi tajos, kurus Ruzawneeki wairak laſa. To leelako atbildibu tahdās nebuhschanās waretu uskraut Ruzawas ſkolatajeem, jo ſkolotaji tak no wiſahm pufehm teef zaur laikrafſteem usaizi-

nati un luhtgi, fneegt valihdsigas rokas pee tautas gara mantu sawahfchanas. Bet eekams noteesajam Ruzawas pagasta skolotajus, tad pa-preefschu apskatism, kahds winu stahwollis. Ruzawā ir 4 tā fauktahs pagasta skolas, katrā weens skolotajs. Bes tam Ruzawā ir wehl weena augstaka skola Schönberga funga wadibā, bet tur tik war tahdi sawus behrnus suhtit, kureem jo beesaki naudas mali; tamdeht pahr to schē nerunaschū. Mineteem pagasta skolotajeem seemā ir darba pavilnam ar skoleneem, wasarā atkal janopuhlejahs ar to flisko seimes stuhrīti, kas pee katra skolas peedots, un winu lone no pagasta ir tik ne-peeteekoscha, ka wineem, pehz paschu isteikumeem, nekahdi ne-esot espehjams, ari kahdu no jo ewehrojamakeem laikrafsteem (? Ned.) aboneeret. — Sem tahdeem apstahkleem naw nekahds brihnumis, kad domajam, ka Ruzawas skolotaji paschi nebuhs pahr tahdu ekskursijas zekojumu neko dsirdejuschi jeb lasijuschi. Tahda dsihwe Ruzawā skolotajeem, un pee tahdeem nosazijumeem, kur tas ween galwā, ka ar sawu gimeni lai teek zauri, atleek mas patikschanas un laika, ar zitahm leetahm nodarbotees. — To teefu, ko Ruzawas pagasta skolotaji zeesch, preezajahs atkal weetige krodseneeli. No scheem pehdejeem naw neweena wehl bijis, kurch buhtu noscheljosis, ka Ruzawā kroguturējis; teem neweens nefaka, neds ari wini sajuht, ka gruhti laika usgahjuschi; winu darba lauks Ruzawā ir plaschs un iħsti eenesigs; pat godibās krodseneeli, jeb schu ari daschi no Israëla tautas, teek ka goda weesi eeluhgti. — bet ne tā skolotaji. — Dervam schel, manim wehl beidsot jaapeemin, ka Ruzawneeli preefeschgalā atrodahs wehl tahdi fungi, kuri ar labako firðs apsinu Patweeschu beedribahm zet wiſadas palamas, noſaukdami winu darboschanos un genteenus par ahklischanos. Saprotaams, ka apgabalā, kur tahdi wadoni, pee kaudim newar buht ne runas no fabeedrigas dsihwas, un tamdeht Ruzawneeli ari dsihwo tihri meerigi, ktrs preefesch fewis; tilai pee „stoikas“ wetschi draudfigi saleek pa 5 kap. preefesch pusstopa, bet jaunee bandineeli ir schē israhda sawu patstahwibū, — tee ktrs par fewi issauz waj nu „pus-dugi hairischa“, jeb weselu pudeli „Stukmana“. — Waretu nu gan, ka man schkeet, schō nebuhschanu nowehrīt, jeb wiſmasakais lihds finamam mehram aprobeshot, ja tee wiħri, kuri Ruzawā teek esklatiti ka gaifmas attihsttaji, to wineem ustizeto podu pehz laika prasijumeem pareisi un bespartejisski isleetatu, t. i. lauschu weħribu greestu us wairak gara un prahta pazilaoj scheem genteeneem; bet ka fazits, tas noteek otradi, jo minetee „gaifmas attihsttaji“ labi fina, ka fajauktā uhdieni laba sweija. — Mihke Ruzawneeli! Laiks ir pajelt galwas un skattees, ko ziti muhsu tauteeschi dara; zif tahlu tee jau daschadā fina tiku-schi, un ar kahdu zentibu tee dsenahs laika straumei pakat. Eſpehjas preefesch tam Xums ir pavilnam, het Xums truhft lobas aribas, ka ori

Semkopiba un saimneeziba.*)

Baladruhā nisṭegta.

Pahr augtu fo&ku ne-auglibu.

No wiseem apgabaleem, ta tuwumâ, ka tahlumâ, dñrd fuhdsejamees, ka ahbeles un bumbeeres efot schogad waj nu pawifam tukfchawaj ari ar loti mas augleem, un ka tamdehf klaisto abbolu un bumbeeren truhkumu schogad stipri fajutischt. Schihs wispahrigahs neauglibas zehlonis ir schoreis mellejams gadâ. Pee wislabakahs kopfchanas daschu reis noteekahs, ka schihm abahm auglu koku fugahm lotmas auglu, pee ka arweenu gada fliftais laiks wainigs; kaut kahd apstahkti, waj nu ruden, waj seemâ, waj ari pawafarâ, ir bijuschi pane-auglibas zehloneem. Tapehz nu it ihsti ir katra auglu koku kopejusdewums, par to gahdat, ka wixa kozini nahkofschajâ gadâ nesti jo bagatus anglus; jo tas noteekahs loti reti, ka preefsch auglu koleen nahktu diwi ne-isdewigi gadi no weetas, un kur tee tomehr paleek neaugligi, tur bes schaubischchanahs ir kopschana wainiga, waj ari daschadee apstahkti, kurns tagad tuwaki paherunafim.

Bat labōs lok'auglu gadōs buhs pateesi daschs auglu koku ih-paschnicks jautajis: No ka tas war nahkt, ka schis waj tas kozinfdneness auglus? Winsch ir jau preeksch astoneem gadeem stahdits, un it tapehz deewsgan wezs; ari katru gadu tas stipri aug, un seed ari. — bet nenefs auglus! — Bits atkal schehlojabs pahr kozimu, kas negribot nemaf augt, lai gan efot stahdits jau preeksch kahdeem 5 waj 6 gadeem. Abōs atgadijumōs waina meklejama waj nu semē, wa fliftā stahdischanā, waj ari loti daudstreis fugas iswehlē.

Baur peedishwojumeem ir skaidri siams, ka daschias kol'auglu fugas newar pazeest asu gaifu un tamlihdsigas lifikas, un ka tahd taimdehl wisur nenes anglus no weenada labuma. Talab mums wai jaga pee anglu toku fugu iswehles buht loti usmanigeem un tos yirk tikai no pilnigi ustizameem pahrdewejeem. Lai iswehlejamees labatikai mas fugu, bet tahdas, kas muhsu bahrgajä klimata ikkatriu gaduness bagatus anglus. Labs anglu toku audsinatajs pasihst mums derigakabs fugas, un ari labprahrt dos padomu, ja tik winam to prasihbs

Bumbeeres faknes eet wairak dſtu ſemē, un tapehz tafs nedrihli
nahkt tahlā ſemē, kuras apakſchfahrtia ir flifta un zeeta; tāpat ari ah
beles labi ne-ifsodahs, ja ſemes fahrtia 3 lihds 4 pehdas dſtu na
preefsch tahn deriga, lai gan wiinu faknes eet wairak fahnus, neko
ſtahwus ſemē. Zaur leelakeem un dſtakleem koku zaurumeem un zau
wiinu peepildifchanu ar labaku ſemi war ſchai kaitei loti dauds lihds
Pee ſchi darba tomehr teek loti beeschi grehfots, un flittee augli ar
tapehz drihs juhtami. Kozini pehz mas gadeem wairs ne-aug, augli
paleek maſi, fasprehgā, — un tas wiſſ ſikai tapehz ween, ka ſeme
apakſchfahrtia naun faknehm deriga. Ja nu wehl pee tam ſemes uh
dens ſtahwoklis ir pa augstu, tad koka ne-augliba un ſlimofchana eero
dahs wehl jo agrakti. Katram dahrsa ihpaschneekam waijaga faw
ſemi ifmeklet, loti ruhpigi eevehrot ſemes apakſchfahrtas ihpaschibas
un pehz tam rihkotees, ja tas pee faweeem auglu kokeem grib peedſih
wot preeku.

^{*)} Schihs nodalas apgahtdatajs ir bijuschaits Bez-Sahtes senkopibas flosas direktores ieb preekscheeke, Sintenis'a lgs, tas tagad dsihwo **Nihga**, **Nalik** celā Nr. 6. Tamdehl tee, tas senkopibas leefas wehlahs padomus un atbildes dabuht zauri muhju latkraftu, hanas wehstules war Sintenis'a lgam seminietahs abrejus taisni preejuhtih; tad buhs masak usstatveschanahs. Jauta hchanas un padoma prahchanas, ja tais ir prahrigas, arveenu pehz eespehja schini lapā tiks eewehrotas un atbildes ar ihseem wahrdeem pasneegtas.

Laba nosauſinaſchana peeder arweenu pee galivenajahm waijadſi-
bahm, un mahſainā, zeetā ſemē pee tam ſotī peepalihdi koziatū augſtā-
ſtahdſchana uſ maseem kafnīneem, kā ari prahwo ſotū zaurumu peepil-
diſchana ar labu ſemi. Ja koziatū atrodahs pa ſemu, tad tas ir pa-
kawekli auglibai un augſchanai. Zahdōs atgadijuſmōs ir tikai weene-
lihdſeklis leetajams, proti koziatū iſnemſchana un pahrſtahdſchana, —
ſaprotams, tikai tad, ja koziatū preefch taai jau naw pa wezu.

Loti daudsreis ir ari ſaru nepareiſà apgreeschana wainiga pee fo
zian ne-auglibas. Loti daudsreis attrodam, fa daschi ſari, bes fa winu
ſtahwoſlis un reſnumis buhtu eewehrots, ir pa ihfu nogreest. Koks tad
gan peeremahs augumā, bet zita labuma now netahda; turpretim ja
greeschana teek pareiſi isdarita, tad drihsumā eerodahs laba augliba.
Kas neprot leetpratigi jaunos auglu kozinus apgreest, tas lai to laba
nemas nedara, un lai nogreesch tikai pa beesu ſtahwoſchos un nokaltu
ſches ſorus un ſorinuſ.

ſchos jarus un jarinus.
Ka heidsot pareisa apleefchana un mehfloſchana loti dauds pee-
valihds pee auglu koku labas augſchanas un auglu bagatibas, paht to
naw ko ſchaubitees. Kad auglu koki ir pilni ar augleem, tad wiui
faknehm ir augleem japeeived loti dauds uſtura fulas. Sausā gado
laikā tad pee faknehm atrodoſchai ſemei loti drihs peetruhkt waijodſigā
mitruma; uſtura fula tad newar peeteekoſchā daudſumā uſkahpt, augl
paleek maſi, un no koka newar preeſch nahkoſchā gada attihſtitee
jauni auglu ſarini. Lai ihſta laikā auglu un auglu ſarini labo
uſturu pabalſtitu, tad Julijā auglu koki ja-apleij ar ſchidreem meh-
fleem. Pareiſi iſdaritas aplaiftiſchanas eefpehja ir loti leela; jau peh
ihſa laika kokam rodahs ſpirgta iſſkata, ſapahm tumſchaka krahſa, un
augli ahtri peenemahs leelumā.

Schogad nu gan ir auglu truhkums, — bet tas nedrihkst auglu koku ihpaschneku atturet no winu aplaistischanas. Tagad semei ne truhkst mitruma; tikai mehfloschanas ir waijadfigs, un preeksch tan der wislabaki schkidri mehfli, kuru spehks wišahtraki parahdahs. Ta pehz waijadsetu latra tok'auglu un fakau dahrša, skatotees us wind leelumu, eerihkot ismuhretu bedri, waj masakais nolikt mužu, kur ja wairak nedelu pirms leetaschanas war sagatawot schkidros mehflus. Tikai tahda faruhguſi, ilgaku laiku stahwejuſi wirza nefs leelu labumi un war ari tapt stipri leetata, eckams fwaiga wirza kaitē. Putnu mehfli, malkas pelni, skurstenu fodreji, tihi aitu im gowju-, kā ar ateijamo weetu mehfli teek eelikti traufā un pahrleeti ar uhdeni wa wirzu. Maisijumu waijaga labi beesi maifit. Pee leetaschanas wini pataifa schkidraku zaur tschetr'reis tik dauds uhdena peelefchanu, t. i. leijamo traufku peepilda trihs zetortdalas ar uhdeni un pahrejo dah ar sagatawotajeem schkidrajeem mehfleem.

Bet ihsto laistischanu waijaga ruhpigi mahzitees un isdarit, ta
pehz ka latra mifschahanhs kokeem kaité un tos famaita.

Mehs efam peedsihwojuschi, ka kahds auglu koku ihpaſchneeks kursch fawus lokus gribaja labi kopt, teem ap zelmeem israka 2 pehdas platu un $\frac{1}{2}$ pehdas dſiku grahwı, un ik nedekas aplehja katru koku 2 lihds 3 reisas ar ſpanni it ſwaigu, ſpehzigu mehſlu wirzu. Mehwinam tuhlit iſſkaidrojahm, ka, ja wiſch tahdu laiſtſchanu wehl turpinahs, tas fawus lokus nonahwehs; jo ſeme bija jau it jehla tapufi. Un pateſi, ruden' ſchis wihrs atnahk pee muns un ſcheljohahs, kewina koki fahkuſchi wahrgt. Tur nu wairſ newareja nekahdu padomu dot, ne ari ko iſlabot. Kad kahdi auglu koki bija iſ ſemes iſ nemti, tad iſrahdiyahs, ka faknes jau ſtipri bija ſapuwuſchas, un wi nam ne-atlikahs nekas zits, ko darit, ka fawus jaunos, lihds 8 gadeen wezoz auglu kokus iſrakt un jaunus ſtahdit to weetā. Pee tahda

(Peelikums pee „Latv. Av.“ Nr. 33., 1890. g.).

Iaistischanas, tuwu pee loka zelma, no schķidrajeem mehfleem, kuri eefuhžahs stahwus semē, nekas nenonahs lihds fihkajahm faknitem, kuras weenigahs spehj usturu usnent un lokam peewest. Schihs fmalkahs faknites ne-atrodahs neweenam lokam tuwu pee zelma, bet arweenu sem saru galeem; ja leeschhanai buhs atnest fwehtibu, tad tai ja-noteek, skatotees us loka leelumu, 3 lihds 6 pehdu attahlumā no zelma. Schajā attahlumā waijaga taisit wišaplahrt lokam 5 lihds 6 zaurumus, waj masas bedrites, un tur eeleet schķidros mehflus, kuri tāhdā wijsē fmalkajahm faknitem peewed usturu. Ja truhſt dabigo mehflu, kas gan ari pat masas faimneebiās nenahs preekschā, tad war preeksch tam isleetat ari mahkfligos mehflus, kā superfossatu, Toma miltus un kainitu, un proti 1 mahrgau mahkfligo mehflu us 50 waj 60 sto peem ubdenu.

Peeteek, ja auglu koki waſarā teek apleeti ik pa 14 deenahm, — wegi koki ik pa 4 nedekahm. Bet latru reis waijaga tik daudz uhdene leet, ka tas isspeeschahs zaurt lihds latrai fihlajai faknutei. Labaki ir, retaki leet wairak us reisu, nelā beeschi pa drusklai. Augshā isteitko cemeſlu deht, newaijadsetu laiftischhanu un mehfloschanu Julija aiska-wet; tas nahloſchajā gadā nesīhs ſwehtibu. Sintenis.

Rapschu fehlas Kopfchanaß leetā.

Sihmejot uš „Latveeschu Awišču“ № 31. sinojumu no Jaun-Raunas, deht rapschu fehlas audsefchanas, fchē wehl pefsprauschufekoscho. Rapschu fehlas top leetatas preefsch ellas pagatawoſčanas, un ir agrak fehjamas un agrak druwa ifwagojama, neka pee rudsu fehjas. Nahkoſčā wasarā tee jau laiku atkal preefsch rūdseem ir nowahkami, un plaujas un nowahfchanas laiks ir loti eewehrojams, jo zitadi labi eenahkuſčahs fehklīnas ahtri iſbirſt. Sehklu iſſlats ir tahds, kā kahleem, lapu rahneneem un turnipscheem; tamdeht pee fehklueegahdaſchanas jaturahs pee uſtizameem weikaleem, lai netop pee-krahpts. Schi auga leels labums ir, kā fehlas top dahrgi aismak-fatas, un iſ rapschu dſeltenajeem seedeem, kas pehrkonehm lihdsigi, bites dauds medus iſſuhz. Drawineekeem schis augš, bischu baribaſ ſinā, gan teefcham pirmā weekā ſtahdams; bet kād nu ſeedu laiks naw wifai garſch, tad par to jagahdā, kā bitehym fchinī laika peeteekoschi tukschi waſki ſtropā top ekahtri, kurus tad bites drihs ar medu pilda. — Til now patiſkami, ka rapschu fehſchana un nowahfchana paſchā ſpeedigā darbu laikā kriht. — Pateiktumees, ja mums Sintenis' a kungs, jeb zits kahds mahzits leetas pratejs dotu iſſlaidroſchanu, pee-rahdidams jo plafchaki ſchi auga labumus, un padomu, waj ir eeweh-lams, maſās faiſmeezibās ar to darbotees.

Breefsch zuhku kopschanas.

Tagad attkal ir ihstais laiks, atgahdinat wifem teem, kas zuh
kas tura, no kahda swara preefsch tahm ir swaigs uhdens, un ka i
ceteizams, to ta sneegt, ka tas lopeem pe-eijams wijsu deenu. Pa
tad, kad zuhkahm dod schkidras atlitas is kunkas, waj salbaribu, wi
nahm waijaga wafaras karstumā swaiga, wehfa uhdena. Ari stalli
ir jatura wehsī un tihri, wafarā wišlabaki bes pakaiseem. Nekas nam
preefsch zuhkahm tik kaitigs, nekā karstums laukā un pa dauds leels fil
tums, ka ari netihriba stalli. Ja zuhkai ir pa dauds filta gulas weeta,
un ja wirza newar notezet, tad tahds stallis ir nahwi nefoschu, lipigu
flimibu pereklis, un zaur to nesflaitami dauds zuhku eet boja, it ihpa
fchi wafarā.

Skoleni atkal **schini** deenâs fahk eerastees Jelgawâ, lai fahrtig
war pee skolu fahkuma schini semesteri peedalitees. To ewehrodami,
daschi issludina un isleek us durwim un dascheem logeem gaischi rak-
stitus plakatus, fa tur un tur teef skoleni toti laipni pensija un ruhmé
usnemiti. Schini leetâ nu wezakeem, kureem behrni Jelgawas skolâs
laishami un ari pee swescheem laudim ruhmé janodod, ja-atgahdina,
lai tee, sawus behrnus Jelgawâ laishot, ari kreetni pahrlezzinajahs, pee
fahdeem laudim wîri tos atstahj, tamdehk la nav wiis weena alga,
kura katrâ weetâ behrnu ruhmé un ari koste nodod; jo, deemschehl, schini
grehku pâfaulê wehl netruhfst tahdu wezaku lauschu, tas jaunekleem ti-
fai ir pa peedausifchano. Tapehz wehl reis faku, lai behrnu wezaki
pirms labi pahrlezzinajahs, kura weetâ faveem behrneem ruhmi pa sko-
las laiku apgahdâ. Cabaki lai ari pahris rubku isdod wairak, bet sad
tikai fina, fa behrni ir nodoti labâ weetâ pee godigem, kreetneem un
krustigem zilwekeem. Daschu reis wezaki brihnahs, kur wîau behrni da-
schus netikumus peefawinajuschees, un wehlak pahrlezzinajuschees, atrod, fa
tee netikumus ir eemantojužchi no laudim, ar kureem beeschi dshwê fa-
gahjahs. Ta tad wezakeem ir kreetni ween us to jaraugahs, lai til fa-
wus behrnus war nodot un atstaht labu, godigu zilwelku rokâs. Schis
usdewums ari spehle leelu lomu behrnu audsinaſchanas finâ. Tamdehl
gan zeru, fa behrnu wezaki man to nenems launâ, sad teem tê jaun
ſchihm rindirahm atgahdinaju, lai us to nopeetni luhko, faveem behr-
neem ibsti deriogas ruhmes pa skolas laiku apaahdat.

Pee Drikses tilta pehdejā laikā teek atkal nopeetni strahdat. Us labā upes krasta ir sawests prahws slaitis balku un daschadu zitu buhwokolu, kas tur teek isleetati preelsch pahlū eerambaschanas un stala-schu ustaifischanas, lai ar to valihdsbu drihsā laikā weeglaki fasfruhwetu atwesto dselšu tiltu. Abi krasta stabi jeb pihlari jau wairak nekā gadu pilnigi gatawi un ar ilgoschanos gaida us fawa mehrka fasneegfchanu. Wifas tilta dselss dalaš, kuraš, teitan atwestas, tiks fasfruhwetas kopā, ir usdotas pagatawot Peterburgas metala fabrikai. Schi metala fabrika ari esot buhwejuši wifus dselšu tiltus us Rīgas Tehrpatas dselss-zela. Scheijenes tilta plahnu pagatawojis Rīgas politeknikas profesors Langa lgs. Tilda kontrakts, ar mineto dselšu fabrikas beedribu noslehgts, nosaka, ka tam waijaga buht us wisu wihsi lihds 15. Dezemberim sch. g. pilnigi gatawam, jeb pebz schi termina beedribai jamalsā var iksatru nokawetu deenu pilfehtam par labu fewishķa kawellu nauda. Tā tad ari metala fabrika steidsoši strahdajot, schi tilta wehl negata-wahs dselss dalaš pagatawot; daschās gatawahs tilta dselss dalaš fabrika jau atsuhtijusi, kas tikuschas no pilfehtas pilnwarneelēm faxem-tas. Tapebz tad nu drošchi zerams, ka "salā tilta" ilgi gaiditais dselšu fabrmas tiks wehl skirinā codē atdota publikā. Iestāfchanā

Sākums tiks veļi šīnī gādā atdots publiskas leetaschānā.
Tauta uniforma. Scheisenes abu augstakao skolu, proti gimnā-
sijas un realskolas, skolneeleem, ar ūho pusgadu sahkop, no skolu virē-
waldes usdots, valstat uniformu, tāpat kā tas jau ir vee daschahm zi-
tahm augstakahm pilsehtu skolahm. Wispirms wehriba greesta us skol-
neeku galwas apsegū, proti zepurehm. Gimnāsijas skolneeleem wiixu
galwas apsegā taiſīs no tumſhi paſilganās wadmalas, un eekantets
wišapkahrt ar 3 baltahm strihpahm, kuru apakſchejo strihpū starpū, us
peereš, diwu ūdraba, ee-apalu wiħges ūpu widū, rehgojabs Kreewu
burtās ūlož ūhryda. M. E. P. " Magikskolas skolneeleem wiixu gal-

Selgawas notifumi.

Deewakalposchanaas Annas basniza no 15. lihds 22. Augustam
12. Swehtdeena pehz Wafar swehtku atswehtes, 19. Augusta
1) Lauku draudse: Deewakalposchana pulksi. 9ds no rihta; spred. mahz
Conradi. 2) Pilsehtos Latveeshu draudse: Deewgaldneeki pulksi. 7ds
no rihta; mahz. Grafs. Deewakalposchana pulksi. 2ds pehz pusdeenas
spred. mahz. Grafs. — Lauku draudse usfaulki: Kristaps Busd
ar Dori Rosenthal. Lauku draudse miruschi: Libba Mauschewits
45 g. w. — Pilsehtas draudse usfaulki: Kahrlis Ernestis Alfreds
Nittig ar Karolini Soltner; Adams Ullmann ar Trihni Lina Seebald
Wiliis Seinjahn ar Annu Kreuzberg. Pilsehtas draudse miruschi
Emils Ferdinands Hensel, 8 n. w.; Indrikis Teodors Muzeneek, 3 n.
w.; Kriais Vanckowsky, 4 g. w.; Libse Burkewits, 81 g. w.

Twaikona eeswehtischanā. Swehtdeen, 5. Augustā, eeswehtij
firgona Nefedomowa twaikoni „Lunu”, kuresh Rīga buhwets. Twaiko
nis pa eeswehtischanās laiku stahweja blakus augščupū Šeelupes plost
tiltam, un bija daiki ar sakumeem un kroazeem ispuščlotē. Twaikona
usdewums buhschot, frakts lahdinās starp Zelgawu un Rīgu isvwadat

Ahbolu eeswehtishana, kā īl gadus, tā ari shogad, notika pirm
deca 5. Auguste.

